

PASSIÓ COL·LECTIVA

D'uns anys ençà, la difusió del món casteller a través dels mitjans audiovisuals, radiofònics i escrits ha fet apropar aquest fenomen tan nostrat al públic en general.

Onze escriptors consolidats que pertanyen, en gran part, al triangle del bressol dels castells traslladen la seva literatura al món casteller. Amb les seves narracions basteixen el llibre *Castellers* (Columna Edicions, 2005) que conté, des de diversos punts de vista de ficció i estils diferents, tots els ingredients configurats en la família de les colles castelleres.

Al primer relat, *D'allò tan gran que es fa aquí*, Àngel-O. Brunet permet deixar volar la imaginació del lector i saber que el fet casteller mou el món, que és capaç d'integrar les persones i d'acollir-les. Permet desfer les diferències i aplegar tothom amb un sol objectiu: L'art de coronar un castell.

Amb un títol engrescador, *My sexy tower man*, Montse Palau situa la història en un espai únic –la plaça de braus-, un atractiu focus d'atenció casteller. Onades acolorides d'aficionats manifesten un sentiment de pertinença a un col·lectiu que es creix, augmenta i es fa gran. Assistim a una cerimònia tel·lúrica en què entren en comunió el públic amb els actors (castellers), és un ritual -interpretat pels estudiosos com una cultura fàl·lica- en què combreguen tots plegats.

De manera poètica és comparat el castell amb una flor, un lliri, (l'agulla al mig) a *Els Selenites d'Euler* de Bienve Moya. Noms significatius del món casteller –Úrsula, Magí-, competitivitats aferrissades –Vilafranca/Valls-, ritus terrenals es barregen des de diverses òptiques de l'univers formant la tradició cultural de la mediterrània.

Strength, poise, courage and sense!!! Força, equilibri, valor i seny, lema cantat per molts poetes de la terra és el títol de Carles Marquès. *S,P,C,S...* és el crit de guerra dels "castlebuilders" en les seves actuacions. L'autor fa un trasplantament del món casteller a Califòrnia, el castell com un esport, en competició en una lliga.

Joan Cavallé a *Castells de cartes* ens mostra l'agulla d'un castell com un arbre que enfonsa les arrels perquè el vent no l'abati. Un castell és una cosa delicada com un joc de cartes. De vegades, ningú no sap per què ha caigut.

En un espai tarragoní, *Mas de les figures*, Jordi Tiñena explica una història intrigant de misteri i de por en què fa servir els castells com una excusa vàlida –un taxidermista treballa les figures- que acaba amb un final ple de tensió i suspens.

Olga Xirinacs amb *El crit*, un relat curt, colpidor, marca el punt negre i feble de la trajectòria d'un casteller. Un text sinestètic, ple d'olors, sentors, sorolls amb poesia florida. És un crit primari, de bèstia ferida.

A *Per damunt de la tempesta* de Lluís Figuerola, la Força, l'Equilibri, el Valor i el Seny serveixen per afrontar altres dificultats a la vida.

Una visió diferent percebem a *Els que ho miren i els que hi van* de Magí Sunyer. En una diada de molta llenya, l'espectador escèptic mira de passar la jornada fent el vermut i conversant per omplir els molts moments d'espera que tenen els castells a plaça el dia de la festa.

Agermanament de Rosa Pagès, de ressons ollerians, mostra l'eufòria, l'alegria i els sentiments que només gaudeixen els que porten els castells a la sang. Quan el castell traspasa fronteres el fenomen casteller només és un espectacle que deixa embadalida la gent però que no l'acosta a la passió que corre per les venes dels castellers.

Lluny de les torres de Vicenç Villatoro, relat antropològic dels castells a l'Àfrica. S'interpreten com una persecució cap al cel dels antics déus que en van arribar.

Desitjo que aquesta manifestació popular, d'expressió calidoscòpica, sigui un bon motiu per acostar-vos a la lectura i, no cal dir, a la plaça. Pit i Amunt!

ANNA GISPERT MAGAROLAS

Publicat al diari *El Punt* el 8 de maig de 2006